

Fișa de implementare standard

Standard 11“Managementul riscului”

1. Descrierea standardului

Ordinul Ministrului finanțelor publice nr.946/2005 reglementează ansamblul celor 25 de standarde de control intern managerial,cu modificările și completările ulterioare.

Standardele de control intern managerial definesc un minim de reguli de management,pe care toate entitățile publice trebuie să le urmeze.

Obiectivul standardelor este de a crea un model de control intern managerial uniform și coerent.Totodată, standardele constituie un sistem de referință,în raport cu care se evaluează sistemele de control intern,se identifică zonele și direcțiile de schimbare.

În cadrul codului de control intern se regăsesc 5 elemente cheie:mediul de control,performanțe și managementul riscului,informarea și comunicarea,activități de control,auditarea și evaluarea.

Standardul 11“Managementul riscului”face parte din secțiunea”performanțe și managementul riscului”,element cheie care se referă la fixarea obiectivelor,planificare,programare și performanță(monitorizarea performanței).

La nivelul Primăriei comunei Vama Buzăului, este necesar ca,cel puțin o dată pe an,să se analizeze riscurile legate de desfășurarea activității și să demareze acțiuni și măsuri de contracarare a riscurilor.În cadrul instituției s-a înființat Colectivul de autoevaluare a riscurilor.Acesta are ca obligație de a identifica riscurile majore,de a elabora profilul de risc,de a evalua riscurile și de a întocmi Registrul riscurilor.

Fișa standardului 11“Managementul riscului”conține informații cu privire la implementarea standardului 11 la nivelul Primăriei comunei Vama Buzăului.

Pentru a nu se crea confuzii, trebuie cunoscute unele concepte, cum ar fi:

Instituție - Persoanele care lucrează împreună pentru atingerea unor obiective prestabilite.

Obiective - Scopurile pe care și le stabilește o organizație.Obiectivele generale se descompun, la nivel operațional,în obiective derivate și specifice.La nivel global,obiectivele pot fi exprimate în termeni generali,dar, la nivel operațional,obiectivele se definesc precis, prin indicatori de rezultate măsurabili. De aceea,obiectivele reprezintă rezultatele ce trebuie obținute la nivelul organizației și la nivelul fiecărei componente structurale din cadrul acesteia.

Risc - O problemă (situație, eveniment etc.)care nu a apărut încă, dar care poate apare în viitor,caz în care obținerea rezultatelor prealabil fixate este amenințată sau potențială.În prima situație,riscul reprezintă o amenințare,iar în cea de-a doua,riscul reprezintă o oportunitate.Riscul reprezintă incertitudinea în obținerea rezultatelor dorite și trebuie privit ca o combinație între probabilitate și impact.

Probabilitatea de materializare a riscului - Posibilitatea sau eventualitatea ca un risc să se materializeze.Reprezintă o măsură a posibilității de apariție a riscului,determinată apreciativ sau prin cuantificare,atunci când natura riscului și informațiile disponibile permit o astfel de evaluare.

Impactul - Reprezintă consecința asupra rezultatelor (obiectivelor),daca riscul s-ar materializa.Dacă riscul este o amenințare,consecința asupra rezultatelor este negativă,iar dacă riscul este o oportunitate, consecința este pozitivă.

Expunere la risc - Consecințele,ca o combinație de probabilitate și impact,pe care le poate resimți o organizație în raport cu obiectivele prestabilite,în cazul în care riscul se materializează.

Materializarea riscului - Translatarea riscului din domeniul incertitudinii (posibilului)în cel al certitudinii(al faptului împlinit).Riscul materializat se transformă dintr-o problemă posibilă într-o problemă dificilă,dacă riscul reprezintă o amenințare,sau într-o situație favorabilă,dacă riscul reprezintă o oportunitate.

Atenuarea riscului - Măsurile întreprinse pentru diminuarea probabilității(posibilității)de apariție a riscului sau/și de diminuare a consecințelor(impactului)asupra rezultatelor(obiectivelor)dacă riscul s-ar materializa.Mai concis,atenuarea riscului reprezintă diminuarea expunerii la risc,dacă acesta este o amenințare.

Evaluarea riscului - Evaluarea consecințelor materializării riscului,în combinație cu evaluarea probabilității de materializare a riscului.Mai concis, evaluarea riscului reprezintă evaluarea expunerii la risc.

Profilul de risc - Un tablou cuprinzând evaluarea generală documentată și prioritizată,a gamei de riscuri specifice cu care se confruntă organizația.

Strategia de risc - Abordarea generală pe care o are organizația în privința riscurilor.Ea trebuie să fie documentată și ușor accesibilă în organizație.În cadrul strategiei de risc se definește toleranța la risc.

Toleranța la risc - “Cantitatea” de risc pe care o organizație este pregătită să o tolereze sau la care este dispusă să se expună la un moment dat.

Risc inerent - Expunerea la un anumit risc,înainte să fie luată vreo măsură de atenuare a lui.

Risc rezidual - Expunerea cauzată de un anumit risc după ce au fost luate măsuri de atenuare a lui. Măsurile de atenuare a riscurilor aparțin controlului intern.Din această cauză riscul rezidual este o măsură a eficacității controlului intern,fapt pentru care unele țări au înlocuit termenul de risc rezidual cu cel de risc de control.

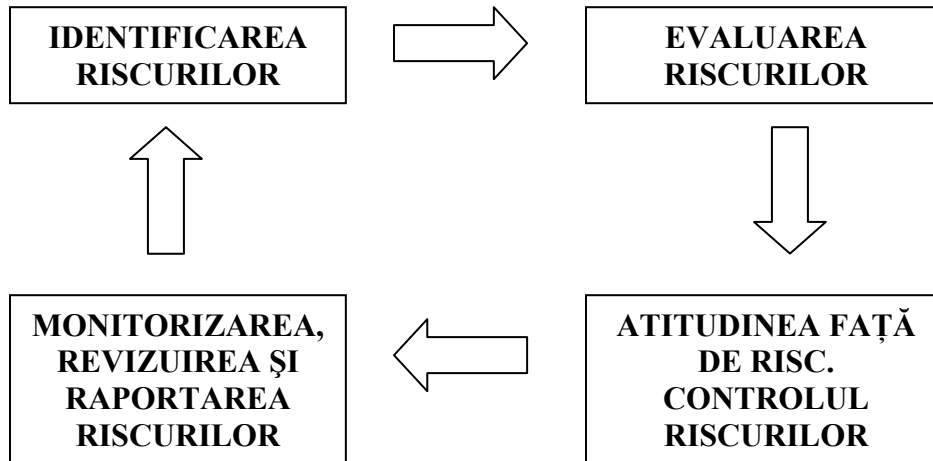
Gestionarea riscurilor înseamnă identificarea și evaluarea riscurilor,precum și stabilirea modului de a reacționa în fața riscurilor,adică de a pune în operă mijloace de control intern care să le atenueze posibilitatea de apariție sau consecințele pe care le-ar produce în cazul în care s-ar materializa.

Resursele disponibile pentru gestionarea riscurilor sunt limitate,iar numarul riscurilor crește odată cu complexitatea organizației și a activităților desfășurate pentru atingerea obiectivelor.Prin urmare, este necesar să se urmărească un răspuns optim la risc,într-o anumită ordine de priorități (profilul riscurilor) care rezultă din evaluarea riscurilor.În fiecare organizație trebuie să se ia măsurile necesare gestionării riscurilor până la un nivel considerat acceptabil.

Gestionarea riscurilor trebuie subordonată obiectivelor care formează un sistem integrat,coerent și convergent către obiectivele generale,astfel încât nivelele de activitate să se susțină reciproc.Mai mult decât atât,personalul,în ansamblul său,trebuie să conștientizeze importanța pe care gestionarea riscurilor o are în atingerea propriilor obiective.

Managementul riscurilor este un proces efectuat de conducerea instituției,proces ce constă în:definirea strategiei ce trebuie aplicată;identificarea și evaluarea riscurilor ce pot afecta organizația și activitățile ce se desfășoară în cadrul acesteia, ținând cont de parteneriate și de mediu;controlul riscurilor astfel încât acestea să se încadreze în limitele toleranței la risc;monitorizarea, revizuirea și raportarea continuă a situației riscurilor,beneficiindu-se de experiența acumulată,pentru a se obține o garanție rezonabilă cu privire la realizarea obiectivelor organizației.Managementul riscurilor poate fi sintetizat în următoarea schemă:

ORGANIZAȚIE

2. Cerințe generale

Această componentă a standardului 11 “Managementul riscului” enunță modalitățile prin care conducerea primăriei și personalul de execuție acționează, respectiv:

- definirea strategiei ce trebuie aplicată;
- identificarea și evaluarea riscurilor ce pot afecta instituția și activitățile ce se desfășoară în cadrul acesteia;
- elaborarea planurilor și strategiilor instituției în vederea limitării posibilelor riscuri legate de desfășurarea activității instituției în condiții de maximă eficiență și eficacitate.

Existența unui management al riscului la nivelul instituției asigură condițiile de bază pentru un control intern eficient. În acest sens, s-a elaborat procedura de sistem “Managementul riscului” și Registrul de riscuri.

Atingerea obiectivelor stabilite poate fi perturbată de situații, evenimente, acțiuni sau inacțiuni. Astfel de probleme care pot apărea și care influențează, în sens negativ sau pozitiv, obținerea rezultatelor dorite, reprezintă riscurile. Riscurile sunt acceptabile, dacă măsurile care vizează evitarea acestora nu se justifică în plan financiar. Riscurile semnificative pot apărea și se dezvoltă în special ca urmare a managementului inadecvat, al raporturilor dintre instituție și mediile în care aceasta acționează și a unor sisteme de conducere centralizate excesiv.

Primarul are obligația creării și menținerii unui sistem de control intern sănătos, în principal, prin: identificarea riscurilor majore care pot afecta eficacitatea și eficiența activităților, respectarea regulilor și regulamentelor, încrederea în informațiile financiare și de management intern și extern, protejarea bunurilor, prevenirea și descoperirea fraudelor, definirea nivelului acceptabil de expunere la aceste riscuri, evaluarea probabilității ca riscul să se materializeze și a mărimii impactului acestuia, monitorizarea și evaluarea riscurilor și a gradului de adecvare a controalelor interne la gestionarea riscurilor, verificarea raportării execuției bugetului.

3. Referințe principale

Această componentă cuprinde actele normative reprezentative, care conțin prevederi aplicabile standardului 11, în principal cele referitoare la managementul riscului.

- Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Metodologie de implementare a standardului de control intern “Managementul riscurilor” – elaborat de Ministerul Finanțelor Publice.